

Paper Reference(s) 1TU0/3H

Pearson Edexcel Level 1/Level 2 GCSE (9–1)

Turkish

Paper 3: Reading and understanding in Turkish

Higher Tier

Wednesday 13 May 2020 – Afternoon

Text Booklet

**DO NOT RETURN THIS TEXT BOOKLET
WITH THE QUESTION PAPER.**

CONTENTS

Page

3	Question 1
4	Question 2
5	Question 3
6	Question 4
7	Question 5
9	Question 6
11	Question 7
12	Question 8
13	Question 9
15	Question 10

Text for use with Question 1

Lale Festivali her yıl nisan ayında İstanbul'da kutlanır. Bütün meydanlar, parklar, bahçeler lalelerle süslenir. Festival, uzun bir hazırlıktan sonra Emirgan Korusu'nda özel bir törenle başlar.

Festival süresince meydanlarda çeşitli müzik grupları sahneye çıkar. Ayrıca fotoğraf ve resim sergileri ücretsiz olarak halkın ziyaretine açılır. Ama halkın en çok katıldığı etkinlik, rengarenk lalelerle bir halı yapmaktır. Bu halı nisan ayı süresince Sultanahmet Meydanı'nda sergilenir.

Festivalin sonunda yapılan ödül töreninde en iyi laleyi yetiştiren kişi seçilir. Bu kişi uluslar arası bir yarışmaya gönderilir. Ayrıca törene katılanlara lale dağıtılır ve değişik renkteki uçan balonlar gökyüzüne bırakılır.

Text for use with Question 2

Gecenin ileri bir saatiydi. Büyükbaba yatağından yavaşça kalktı, bir kedi sessizliğiyle mutfağa geçti. “Enayiler” diye güldü. “Yiyecekleri benden saklıyorlar. Kaçın kurasıyım ben!”

Dolabın kapağını açtı. Kocaman bir kayık tabak dolusu patlıcan, biber, domates dolması, baklava, kıymalı makarna, sucuk, pastırma.

Sevinçten gözleri parladı... “Reziller! Acımdan öldürecekler beni. Şekerim yükselmiş, ağrılarım artmış... Fetanet Hanım’dan aldığım bitki ilacı iyi geldi. Bir insan kendi kendisinin doktoru olmasını bildikten sonra... Gel bakalım dolma tabağı!”

Dolma tabağını masaya indirdi. Bir sandalye çekti. Tam başlayacakken, ne görsün! Oğlu, kızı, gelini, damadı... en çok da oğlu! Tek kelime söylemeden kaşlarını çatıp bakması yok mu...

Sandalyesinden suçlu suçlu kalktı.

Text for use with Question 3

Teknoloji artık hayatımızın her anında bizimle. Neredeyse doğmadan önce teknoloji ile tanışıyoruz. İlk fotoğrafımız bile en son teknoloji kullanılarak çekiliyor.

Son zamanlarda teknoloji insanların hayatını çok kolaylaştırdı. Örneğin yoğun geçirdiğiniz bir günün sonunda daha siz eve varmadan akşam yemeğiniz eve ulaşabiliyor.

Yanınızda akıllı telefonunuz varsa, okula ya da işe giderken saat, not defteri, fotoğraf makinesi, sözlük, kayıt cihazı taşımamız gerekmiyor.

Telefonunuzu sesli komut vererek kullanabilirsiniz veya istediğiniz şarkıyı bulup çalmasını sağlayabilirsiniz. Seyahatlerinizde sanal oyunlar sadece parmağınızın ucunda. İsterseniz ödevinizi yaparken yardım alın, isterseniz gitmek istediğiniz bir futbol maçına ya da filme bilet alın. Artık taksi sürücüleri gidecekleri sokakların yerlerini bilmek zorunda değiller. Akıllı telefonları ile yollarını kolayca bulabilirler.

Text for use with Question 4

Ali nihayet uyandı. Anasına sarıldı. Her sabah yaptığı gibi yorganı kafasına çekti. Anası yorgandan dışarıda kalan ayaklarını örttü. Yataktan fırlayan oğluyla beraber tekrar yatağa düştükleri zaman bir genç kız gibi gülen kadın mutlu sayılabilirdi. Mutlu insanları çok az olan bir mahallenin çocukları değil miydiler? Birbirlerinden başka kimleri vardı ki?

Odayı kızarmış ekmek kokusu doldurmuştu. Semaver, ne güzel kaynardı! Ali semaveri, içinde ne acı, ne dövüş, ne de kaza olan bir fabrikaya benzetirdi. Ondan yalnız çay kokusu ve sabahın mutluluğu hissedilirdi. Sabahleyin Ali'nin bir semaver, bir de fabrikanın önünde bekleyen simit satıcıları hoşuna giderdi. Sonra sesler. Halıcıoğlu'ndaki askeri okulun zili, özellikle fabrikanın uzun ve bütün Haliç'ten duyulan düdük sesi, onda arzular uyandırır; arzular söndürürdü. Demek ki, Ali'miz biraz şair ruhluydu. Bir elektrik işçisi için duyarlılık, Haliç'e büyük gemiler sokmaya benzese de biz, Ali, Mehmet, Hasan, biraz böyleyizdir. Hepimizin gönlünde bir şair yatar.

Text for use with Question 5

Birçoğumuz oradan oraya koşuşturmaktan kendimize vakit ayıramıyoruz ve çok yoruluyoruz.

Halbuki zevk alabileceğimiz bir hobi seçmek ve bu vasıta ile eğlenceli şeyler yapmak kendimizi iyi hissettirir.

Hazırladığımız bu listedeki hobileri, neredeyse hiç para harcamadan yapabilirsiniz.

Astronomiyle ilgilenmek

Ucuz bir dürbün ya da teleskop yardımıyla gökyüzünde görebileceğiniz şeyler sizi çok şaşırtacaktır. Astronomi hem araştırılabilecek hem de uygulamalarla öğrenilebilecek bir alan olduğu için hem evinizde hem de dışarıda vakit geçirebilirsiniz.

Enstrüman çalmak

Müzikle uğraşmak için ilk başta pahalı bir enstrüman almanıza gerek yok. Hatta mızıka ve mandolin gibi az paraya mal olan enstrümanlarla bile yapabileceğiniz müzik sizi mutlu edecektir. İnternette çalmak istediğiniz enstrümanla ilgili her şeyi kolayca öğrenebilir, sık sık pratik yaparak bu konuda ustalaşabilirsiniz.

(continued on the next page)

Kod yazmak

İnternette bulunan bedava kurslar sayesinde siz de programcı olabilirsiniz. Böylece kendi internet sitenizi yapabilirsiniz. Hatta bu programlardan, az da olsa, cep harçlığınızı bile çıkarabilirsiniz.

Origami yapmak

İnternet yardımıyla evinizdeki kağıtlarla origami yapmayı öğrenebilirsiniz. Böylece sevdiklerinize hediye aramaktan kurtulur ve el emeğinizle yaptıklarınızı arkadaşlarınıza hediye ederek onları sevindirebilirsiniz.

Text for use with Question 6

Kuzey Kıbrıs'ın ender bulunabilecek tertemiz sahillere sahiptir.

Kıbrıs'ın meşhur altın kumsalları Gazimağusa'dan başlayıp sahil boyunca Karpaz'a kadar uzanır. Girne'de de sahil lokantalarının bulunduğu ve spor etkinliklerinin yer aldığı harika kumsallar bulunmaktadır. Bunların yanında yirmi mil boyunca yer alan gizlenmiş koylar hiçbir şeyle kıyaslanamayacak kadar güzeldirler.

Karpaz Yarımadası dağ yürüyüşü sevenler için muhteşem bir yerdir. Bunun yanında maki bitki örtüsü ve zeytin ağaçları ile çevrilmiş olan rüya ülkesi, ulusal parkta asfalt yol bulunmamaktadır. Bu nedenle sağlam bir arazi aracınızın olması gerekir.

Batıda maceraseverleri bekleyen portakal ağaçları ile çevrilmiş inanılmaz güzellikte Güzelyurt Körfezi bulunmaktadır.

Adanın denizi ve sahilleri yaklaşık yüz milyon yıldır, mahmuz başlı Caretta Caretta denilen su kaplumbağaları tarafından ziyaret edilmektedir.

(continued on the next page)

Bu muhteşem yaratıklar mayıs ve ağustos aylarında yumurtlamak için Kuzey Kıbrıs kumsallarına gelmektedirler. Güneşin batışından sonra havanın kararması ile birlikte yetişkin dişiler türlerine bağlı olarak altmış beş ile yüz on arasında yumurta bırakırlar. Her kaplumbağa on veya on beş gün arayla beş veya altı yumurta yumurtlar. Adadan ayrılan kaplumbağalar iki yıl sonra yumurtlamak için aynı yeri ziyaret ederler.

Çevre bilimcileri, araştırma amacıyla nesli tükenmek üzere olan bu canlılarla ilgili gözlemler yaparlar. Bu muhteşem doğa olayını izlemek ziyaretçiler için de heyecan verici bir deneyimdir.

Text for use with Question 7

Yurtdışında Lise Değişim Programı, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kabul edilmiş bir programdır. Bu program öğrencilere başka ülkelerde eğitim olanağı sunmaktadır. Ayrıca okul tarafından düzenlenen çeşitli spor etkinliklerine ve çevre gezilerine katılırlar. Öğrenciler, gittikleri ülkelerde ya ailelerin yanında ya da öğrenci evlerinde kalırlar. Böylece hem kaldıkları ülkenin dilini öğrenirler hem de farklı kültürleri yakından tanıma fırsatı bulurlar.

Öğrenciler kendi okullarına geri döndüklerinde hiç ders yılı kaybetmeden eğitimlerine devam ederler. Değişim Programı'na bir yıl süreyle katılınabileceği gibi, gidilen ülkeye göre, daha kısa ya da uzun kalınabilir. Bu süre iki yıldan dört yıla kadar uzayabilir.

Text for use with Question 8

- Pilot** Yükseklik korkusu ve görme sorunu olmayan; makinelere ilgi duyan; sabırlı, sorumluluk sahibi, kurallara uyan; sakin, dikkatli ve İngilizceyi çok iyi konuşabilen, evinden uzakta çalışabilen.
- Mimar** Sanata ilgisi olan, çizim yapmayı seven; yaratıcı, yeniliklere açık, detaylara dikkat eden; titiz, tasarım yapma ve planlama yeteneği olan; iç ve dış mekanlarda çalışabilen.
- Gazeteci** İnsanları seven, iletişim becerileri iyi olan, stres altında çalışabilen, olayları doğru değerlendirebilen, zamanı iyi kullanan, çalışkan, seyahat etmeyi seven; disiplinli ve güvenilir. Yazma becerisi iyi olan.
- Veteriner** Hayvanları seven, biyoloji ve kimyaya ilgi duyan; her an çalışmaya hazır, sorumluluk sahibi, çabuk ve doğru karar veren; mesleki bilgilerini yenileyen. Hem köyde hem de şehirde çalışabilen.

Text for use with Question 9

Sahipsiz Hayvanları Koruma Derneği (SHKD), Türkiye'nin sokak köpekleri sorununa, insancıl ve tam bir çözüm getirmeyi hedeflemiştir. 1998'den beri çalışmakta olan bu derneğin en önemli amacı yerel yöneticileri ve halkı bilinçlendirmektir. Derneğin üye sayısı her geçen gün artmakta ve hizmet alanı genişlemektedir.

Sokak köpeklerinin kontrolsüzce üremeleri sonucunda sayıları artmaktadır. Bu sorun özellikle büyük şehirler başta olmak üzere Türkiye'nin birçok bölgesinde yıllardır devam etmektedir. Belediyeler, bu sorunla başa çıkmak için çalışmalar yapmaktadır. Uygulanan çeşitli yöntemlere rağmen sokak hayvanlarının sayısında bir azalma olmamıştır.

SHKD'ye göre bu sorunun çözümü, sokak hayvanlarının kısırlaştırıp alındığı yere geri bırakılmasıdır. Bu yöntem kısaca "Kısırlaştır-Aşılat-Yaşat" (KAY) olarak belirlenmiştir.

Son yıllarda kentlerde yaşayan köpeklerin toplanıp ormanlarda bakılmasına çalışılmışsa da bu bir çözüm olmamıştır. Şehirlerde insanlarla yaşamaya alışkın olan köpekler, vahşi yaşamda mücadele verememişlerdir. Bu nedenle şehirlerdeki barınakların ve belediyelerde çalışan gezici veterinerlerin sayısı artırılmaktadır. Hasta olan hayvanlar gezici veterinerler tarafından bulundukları yerlerde iyileştirilirler. Ağır hasta olanlar ise barınaklara götürülüp orada bakılır. Bakım görmüş hayvanların kulaklarına numaralı küpeler takılır.

SHKD yöneticileri eğitim programları ile ilköğretim kurumlarında ve kampanyalar ile tüm yurttta çalışmalar yapmıştır. Böylece herkesin sokak köpeklerine karşı daha duyarlı bir tutum geliştirmeleri beklenmektedir.

Text for use with Question 10

Edebiyat dersini çok severim çünkü hep zevkli geçer. Öğretmenimiz geçen hafta bir grup etkinliği düzenledi. Bizden, okuduğumuz bir hikayenin sonunu değiştirmemizi istedi.

Bunun için sınırlı sayıda sözcükler verdi. Biz de grup arkadaşlarımızla bu sözcükleri kullanarak, çok güzel hikayeler yazdık. Ödül olarak, öğretmenimizle birlikte, okuduğumuz bir kitabın oyununu izlemek için tiyatroya gideceğiz.